

FOGLALAT: Magyarország és Erdély (kinevezések; 's nemesítés; Gömör megyei jutalomhirdetés Pestnek árviz elleni biztosítása iránt 's adakozások a' vízkár enyhítésére; Pozsony és Hont megye közgyűlésének némely határozatai; második löverseny a' pesti gyepen; hangászegyesületi műelőadás; különféle a' pesti medárdi vásár; 's a' t.) Spanyolország (Ora Alcanizot ostrom alá fölmenti; Laflitte kölesönterve megbukik; a' trónkövetelő helyzete naponkint veszélyes; Borrow angol visszanyeri szabadságát; 's a' t.) Anglia (készületek a' kormányzásra; Burdett iránt egy közgyűlésben élénkül nyilatkozik a' népvélemény; parlamenti ülések; új óriási gőzös; léghajózási multság Londonban; 's a' t.) Franciaország, Németország, Schweiz, Gabonaár, Dunavizálás.

M A G Y A R O R S Z Á G É S E R D É L Y.

Ö cs. 's ap. kir. fölsége f. é. maj. 6iki kéziratával Mitrówszky gr. főkanzellárt betegeskedése miatt saját kértére fölmenteni méltóztatott a' tyrolai hódotat es lombard-velencei koronázás alkalmakor hivatalához szabott kötelességének teljesítésétől, 's e' végre helyettesül Inzaghi gr. udv. kanzellárt nevezé ki.

Ugyan ö cs. 's ap. kir. föls. f. évi maj. 10iki határozatában Monastyrsky Antal lemergi papnevelő intézeti aligazgatót ugyanott a' diák szertartásu káptalannál kanonokká nevezni; 's Benko János bányásági első határúr ezred ezredesét díjmenten magyar nemességgel fölruházni méltóztatott. — Z e m á n y i Fer., szepesi k. kamrai igazgatósági tollvivő f. é. majus 16án meghalálozott. —

Medárd napi pesti sokadalmuuk elmúlt 's némi tekintetben megfelelt a' közobajásnak. Az első hétben hanyagság mutatkozék ugyan főleg a' kézművári cikkek iránt; de utóbb nagyobb élénkség kezdé kifejlenni. A' posztó eleinte számos vevőre talált, még pedig a' mult novemberi vásárhoz képest igen kielégítő áron, mit a' külföldi vásárokon folyvást emelkedő gyapjukelének kell tulajdonítani, így például a' legközelebbi boroszlai gyapjvásáron maj. 28án a' németalföldi kereskedők 11—12 tallérral ígérték többet a' legfinomabb gyapjuért, mint tavaly, olly gyapjut pedig, melly 75 p.ftol 100ig kelt 1837iki júniusi vásárok Boroszlón, az idén ottmintegy 4%al fizeték drágábban. De a' finom gyapjut arányban finomsága magasságához képest emelkedettebb áron vevék, úgy hogy a' legjelesbek közt egy osztály mázsáját 52 p.ftal adták el följobb, mint tavaly, közép arány szerint pedig 23 p.ftal magasult ára itt egy mázsa finom gyapjunak. Az öszves gyapju különösen jól vala mosva és puha. Az egész vásár alig tartott két napig, ezalatt is inkább elkapták, mint árultak a' gyapjut Schweidnitzban is, melly hely egyebiránt csak rövid idő óta kezd nevezetesülni gyapjvásárai miatt, jól kelt, Dessauban pedig az egész ottkapható mennyiséget fölvasárolák, szinte tetemesül nagyobb áron a' tavalyinál. Így nálunk is az egyenyiretű legfinomabb gyapjut igen keresték 's 150 pgó forintjával is fizeték mázsáját, holott a' mult novemberi vásárok 120 fron is csak gyéren vevék azt; hasonló arányban emelkedék a' többi finomabb gyapju ára is, különösen az egyenyiretű finom gyapju most kelt 105—116 p.fr., novemberben pedig 75—85 fr., a' középfinom most 75—100 fr., nov. 58—70 fr., a' közönséges gyapju ellenben jobbadán a' tavalyi áron kelt, 's ez újabb ösztönül szolgálhat a' julinemesítésre. Különösen jó áron kelt még a' dohány is, így például mult novemberben a' legjobb fajú debrői mázsáját 14 p. forintjával fizették, most pedig 16—20 f. 's a' közeprendűt most 12—15 f., míg akkor 8—12 fion alig talált vevőre. A' kender, bőrök, viasz, hamuszír, gubacs, len és repeze olaj ára is meglehetősen növekedtek, ez utóbbibul azonban nem sok kelt el, mert a' vevők nem akarák magukat a' magas ár megadására elszánni, az adók pedig makacsul megmaradának kívánatjuk mellett. A' budai 's pesti kőbányái óborok szinte tetemesül szökkenetek árban; a' budai vörös és fehér óbor ugyanis, melly mult novemberben 3 f. 30 xron kelt, most 5 pgó forinton is számos vevőre talált. A' szalonna és zsiradék ára 2—3 pgó forintra (mázsánkim) esükkent a' tavalyihoz képest, mit a' mult évi bő kukoricza 's hizlaló-mag-termésnek köszönhetni, 's eddigi időjűratunknak, melly folyvást kedvezőleg mutatkozék a' kukoricza-termésre nézve. A' gyalogvásár sokkal silányabb volt, mint remélték az idej semmi József vásár után. Okozá pedig ez adásvevési léhaságot részint a' pénz szüksége, részint pedig azon körülmény, hogy általánosan tekintve sokkal kevesebb idegen jelent meg e' vásárra, mint máskor, és pedig főleg azért, mivel a' víz rombolásiról olly tulzó hírek keringének ország szerte, hogy sokan helyet sem véltek találhatni Pesten, hová utazás terheitül elfáradt fejüket nyugalomra hajthassák. 'S valóban sokan, midőn a' már ismét régi fényben díszlő gyönyörű váczu-utczán végig menének, bámulva tekintgetének egymásra, 's egyik tulságból másikba esve, azt sem akarák hinni, hogy e' falakat f. évi mart. 14—16dikaig csapongó hullámok ölelték. Egészen elégtelenül mindazáltal a' gyalogvásári cikkek ársi sem távoznak fővárosunkból el, mivel a' gyártatlan természetnyek kelendősege utóbb minden esetre velük is érezetmi fogja a' kereskedés általános emelkedésének jótékony hatását. A' mondottakat bővebben láthatni mai Értesítőkben jóljegyzett árkeletébül hazai termékeiüknek. —

Jun. 7kén az idő egyszerre meghűvesült Pesten. Oka mivel f. június 6—7 köztü éjjel 10—11 óra tájban Ócsán alul az Ináresi pusztá felett nagy jégfelhő kerekedvén, délnyugotrol északkeletre a' kakucs, pótharaszti, esikosi, esévi, nyáregyházi, dánosi, pillisi 's több határon keresztül a' jégzúpör igen nagy pusztítást tett. Az erdők levelei nagyobb részben a' fák alatt fekszenek. Ma 7ke viradtakor még az árkok teli voltak jéggel, 's fejelettek messzire: 's reggeli 5 órakor még nagyobb jeget lehetett szedni egy galambtojásnál. Az öszi vetésekben 's kertekben nagy a' kár, a' tavaszitokból itt ott valamicske maradt. Hány határon rombolt? eddig nem tudni.

A' pestbudai hangászegyesületnek ez évi 4dik műelőadása jövő esütörtökön (jun. 14én) 5. ór. lesz. Az abban előadandó hangművek sorát a' szokott nagy hirdetvény fogja közleni. A' tisztelt egyesületi tagok méltóztatassanak bemeneti jegyeiket biztosító lapjuk előmutatása mellett keddtől (jun. 12.) fogva az egyesületi írószobából elvitetni. A' kormányzó biztosságnak f. e. jun. 1jén tartott üléséből.

Tek. ns Pozsony vármegye' f. é. majus' 14ik 's következő napjain tartott köz gyűlésének némely végzése: 1. Olvastattó ö cs. k. fölségének az ország' nádorának, ugyszinte a' nm. m. k. Helytartó-tanácsnak abbeli k. fölszólító intézvénye, hogy a' Duna legutóbbi áradásából eredett és sz. k. Buda 's Pest városokat legnagyobb mértékben ért szerencsétlenségek által károsultak' részire segélypénzek szedessenek; melly k. fölszólításoknak, nemkülönb ezek elérkezte előtt Bittó Benjamin első alispán ur által immár tétetett hivatalos intézkedéseknek következtében, a' segedelmi pénzek szedése megtörténvén: Dóka László főzolgabíró ur 1272 fr. 16 kr., Thebery Ferencz főszb. ur 814 fr. 33¹/₂ kr., Földes Joachim főszb. ur 775 fr. 57¹/₂ kr. mind váltóban; pengó pénzben pedig: Buzinka y Ignác főszb. ur 230 fr. 54 kr., Veremes Vincze főszb. ur 45 fr. 12 kr., Boldizsár Antal főszb. ur 375 fr., Nagy Ignác főszb. ur 304 fr. 30 kr., Olgyay Miklós alszb. ur 154 fr. 45 kr., Nagy János alszb. ur 100 fr. és Prileszky István alszb. ur 90 fr.; összesen 6113 váltó forintot és 40 krt adtak be a' vízkárvallottak részire; melly bejött pénz a' helybeli kir. só- vagy harminczad-hivatalnak átadatni, 's a' róluk adandó nyugtatvány a' nmélt. m. kir. Helytartó-tanácsnak megküldetni rendeltetett. Ez alkalommal tétetett és köz helyeslést nyert indítvány' következtében a' KK és RR továbbá elhatározták, hogy miután ö cs. k. fölségének atyai gondoskodása, úgy a' fons. föhg országunk' nádorának böles intézkedései a' veszély első napjától maiglan szakadatlanul folytatva, az okozott romlások' helyrehozására 's a' kárvallottak soralmas sorsának enyhítésére köz tudomás szerint legjótékonyabb hatásuk volnának: mind ö cs. k. fölségének, ki ön nagylelkű példája által nemcsak minden hazafi segedelemnyújtásra ösztönzeni, hanem a' kegyes kormányza alatt levő ausztriai birodalomnak többi népeit is a' hozzájárulásra fölszólítani méltóztatott, miud pedig a' fons. nádornak, ki szakadatlanul tartó fáradozásai 's atyáskodó gondossága által nemcsak a' veszély alatt böles és hathatós rendeletek' tételével, és minthogy gyengélkedő egészsége miatt a' helyszínen jelen nem lehet, elsőszülött fiának István főhgnak odaküldésével, az amugy is nagy veszedelmek egyebkinti bizonyos nagyobbulását meggátolta, hanem azóta is az okozott pusztulások' helyreállításában, 's a' szegény kárvallottak' sorsa enyhítésében példás munkássággal fáradoz — a' magyar nemzethez mutatott ehbeli hártatlan kegyességökért, külön fölírások által, az utóbbiban István főhg' érintésével, halás köszönet mondassék, 's egy uttal ö cs. 's ap. kir. fölsége a' végett alázatosan kéressék meg, hogy azon idegeneket és nagylelkű honfiakat, kik távol minden haszonkereséstől, önéletük' veszedelmektetésével, a' Duna' hullámai közül számos hazafiak' és embertársaik' életét példás elszántsággal megmentették, e' jeles 's az egész nemzet' köszönetére méltó tetteikért érdemök szerint megjutalmazni méltóztatassék. Vég-tére, miután minden kétsége kivül volna, hogy bármiely nevezetes segedelem' gyűjtetnek össze adakozások' után, ezek, ha tán a' történt veszedelmekből eredett károk némi visszapótlására elégségesek lennének is, bizonyára hasonló esetek jövődöbeli meggátolására nem elegendők: hogy tehát az ország' közepén 's jésül a' fővárosok' keblében hasonló, a' nemzeti ipar' előmenetelét felettébb gátló 's kereskedésünk' virágzását veszedelmektető események többé ne történhessenek, a' legközelebb tartandó országgyűlés' alkalmakora' védő intézkedéseknek tanácskozás alá lendő hozatást küldendő követeiknek utasításul adni a' KK és RR szükségesnek találják. 2. Tek. ns Pest vármegye' levele, mellyel a' pesti színházra e' megye által ajánlott 630 p.fr. és 32 kr. általküldését azon reménynek kifejezésével köszöni meg, hogy egyéb, a' nemzetiség', ipar' 's köz jóllét' tekintetéből teendőikben is az egyetértés 's részvétel' hiányzani bizonyosan nem fog, rokon hazafiai érzéssel tölté el a' megyebeli Rendeket, kik szintugy, mint Pestnek lelkes Rendei, a' köz ügyek iránti buzgóságot, részvételt 's egyetértést a' nemzeti erő' 's jóllét' talpkövének tartván, szíves örömmel fogadnak minden alkalmat, mellyben ezen érzéseket tettel is nyilváníthatják. 3. Szabad királyi P o z s o n y városának abbeli megkereső levele' következtében, hogy miután az éjszakai vasut' igazgatósága által B e c s t ö l P o z s o n y i g készített szándékolt mellékvasut' a' honi kereskedés' előmozdítása' tekintetéből nemcsak legközelebből, ön jólléében, hanem mind ezen mind más számosabb megye, sőt az egész ország' érdekében állana, 's ennél fogvást a' megye' Rendei ezen köz ügyet pártolván, eziránt a' legfőbb helyhez különös fölírás mellett már járultak, teljes reményben levén, hogy ezen, a' legújabb törvény' értelmében tett közbejárás' folytában a' kívánt vasut' minél előbb sikerülni fog; azonban minthogy eddig eziránt a' kívánt föbb helyben-hagyás nem eszközölhetett, a' tett fölírás újíttassék meg, egyszersmind pedig a' dunáninneni megyék e' közügy' pártolására szólíttassanak föl: a' KK és RR ezen kéret helyességéről meg levén győződve, mivel azt, hogy ezen jótékony vállalat az egész honi kereskedés' előmozdítására ki van terjesztve, az is igazolná, hogy köztudomás szerint, mióta e' vállalat ezéba vétetett, a' Bécsitől Pozsonyig építendő mellékvasut' ismét tovább Nagy-Szombatig, sőt Érsek-Ujvárnak Pestig és alább is vezetetni szándékolaták, következőleg igen ohajtható volna, hogy ezen, a' nemzet' virágzását eszközölő üdvességes és törvényes vállalat annál fogva is minél előbb sikerüljön, nehogy a' hosszabb halogatás által az e' vállalatot előmozdító igazgatóság ebbeli jótékony szándékában megcsüggedjen, ezen indító-okokbul e' köz ügynek minél előbbi sikerésítése végett mind ö cs. k. fölsége újabb fölírás által megkeretni, mind az illető dunáninneni törvényhatóságok ez ügy' pártolására lelkesen fölszólítani rendeltettek. 4. Észrevétetvén, hogy gyakran a' községek által kérelemlevelek adatnak be a' nélkül, hogy akár a' helység' pecsétjével, akár a' folyamodók' neveinek aláírásával ellátva lennének az innen keletkezhető visszalelések' elmellőzése' tekintetéből elhatározatott, hogy a' községek' résziről előterjesztendő folyamodások mind a' folyamodók' neveinek aláírásával, mind a' helység' pecsétjével ellátassanak, és a' községek' bírái és jegyzői tiltassanak el, hogy ollyanok neveit, kik a' folyamodáshoz nem járultak, aláírni ne merészeljék; melly határozat főbíró urak által olly hozzáadással rendeltetett köz

egyedül 's kirekesztőleg a' budapesti mesteremberek 's kézművesek elvezett szerszámai kipótoltatására fordítani, egy, Pest megye, Pest 's Buda városok hatóságai részről kikérendő biztosság által.

Mind a' két kérdésre érkezendő munkákról ítéendő bírák leendének Pest megye, Pest 's Buda városok hatóságai által kiküldendő három tag, a' magyar tudós társaság matematikai osztályából megkérendő három, 's Gömör vármegye részről nevezendő szinte három tag. —

A' feleletek mind a' két jutalomkérdésre nemcsak magyar, hanem más nyelven is elfogadtatnak. A' kéziratok a' szerző neve nélkül, de jelölve jelölve, idegen kézzel olvashatólag írva, 's a' szerző nevét rejtő, a' kéziratot ugyanazon jelöléssel jegyzett levelkével ellátva legyenek. A' kéziratoknak a' magyar tudós társaság titoknokai dr. Schedel Ferencz urhoz (Pesten Kegyőntéza 403. sz.) bérmentes alkalommal beküldhetési hatánapja 1840 hójtus havi (mártius) 15. napja. Költ. Pelsőczén pünköszt hava 7. en 1833.

Ugyanek Gömör 's Kis Hont t. e. vármegyének RRdei pünköszt hava 7. ik napján tartott közgyűlésükben megemlékezvén a' közelebbi múlt hójtus havában a' bőszi Duna jégjárja által okozott károkról, mely fájdalomokat 's szorongató gondalmakat nyilvánítják egy részről azon iszonyú csapás felett, mely leginkább Pest-Buda, hazánk kétfős fővárosát, érvén, nemzeti lételünk anyagosa oldalát mélyen megsebesíté; más részről enyhítő vigasztalást merítvén annak tapasztalásából, hogy nemcsak e' hon lakosai, hanem a' velünk rokon örökös tartományok, 's a' külföld is mintegy vetélkedve sietnek a' szerencsétlen kárvallottak fölségellése által édes reményeket nyujtani a' felől, hogy az iparúzó világ e' nevezetes pontja már már sirjához közelítő állapotjából majdan előbbi, 's talán még nagyobb fényre fog emelkedni, mint a' kiköt megújók szorgalmának több kitünő ágai kétfős érdekekkel buzdítanak, hálás köszönetet tesznek minden rendű jöltveőknek, de jelesen köszönő érzelmeket jelentik különösen Alsó-Ausztria tartomány, különösből pedig es. királyi Bécs város lakosainak, kik fels. urunk 's egész fels. királyi háza dísz példáját követve, számos ezere menő adakozásai által magokat leginkább kitüntetvén érdeküket magokékkal egyesíteni, 's rokonérzéseket tetleg bebizonyítani szívesek valának, 's jótéteményeikben még mind e' mai napig is fáradhatlanok. —

Hont i. adakozások. Hont megye Rendei mind a' mellett, hogy az árvíz károsította pesti nemzeti színház fölségellésére saját rendelkezésük alá tartozó pénztárukól legközelebb 1235 váltó forinttal áldoztak, megyéjükbeli Szalka, Nagymaros mezővárosok, 's Hellemba, Zebegegy, Szob 's Damásd dunamelléki, szinte árvíz által károsult, helységek fölségellésükre 603 váltó forintot, 456 pozsonyi mérő gabonát, 36 m. lisztet, 59 m. tavaszt, 89 m. eleséget — kenyér, kolbász, sertésbús, ruhanemű, zsák, 's más szükséges házi apró ágakból nevezetes mennyiséget buzgó tisztviselőik által rögtön összeszedetvén, 's azt célszerűen felosztván, az inséget, mely elérte vég pusztulással fenyegetett, enyhítették; — az érintett károsultakra különösen jótékony Hontnak azon régiebb, 's bár minden megye által elfogadandó szabályos rendelete, mely szerint, valamint más esetekben a' tűz által elpusztult, úgy jelenleg az árvíz által elrombolt minden egyes jobbágnak háza fölépítésére az uradalmak által ajánlott famennyiséget más meg nem károsult külön helység behordani, 's minden egyes ilyen épület elkészítését, a' mennyire kisebb egy egész külön helység eszközölni szokta; — ezen áldozatokon kívül az aláírás, 's a' szép nem munkálkodásai által Pestbuda fővárosink fölségellésére Hont eddig — 2080 pengő forint 's 40 krral járult.

Hont megye Rendeinek majus 7. én tartott közgyűlésében: Ö fölségek e' nek, a' Pest városi lakosok iránti atyáskodó gondoskodásért hódoló fölírás tételét, melyben egyszersmind megkéretett ő fölsége, hogy miután Pest városnak illy veszély elleni biztosításáról országosan gondoskodni szükséges, e' biztosítást tárgyazó előmunkát, 's terveket, melyek nélkül az országgyűlésen ez érdemben nem is rendelkezhetni, minélelőbb elkészíteni, 's azokat a' jövő országgyűlés tanácskozására 's intézkedés alá terjesztetni méltóztassék. A' Nádor ő cs. 's k. fölségének a' szerencsétlen pestiek megmentésükre, rögtön ellátásukra 's ápolításukra a' veszély orrában tett intézkedéseiért, Pestnek további föntartatása, 's még díszesebben leendő fölépítése iránti atyai gondoskodásáért, 's kegyes szorgalmaért: István cs. k. fölségnek pedig annál fogva, hogy a' esüggőket e' veszélyes napokban magas jelenlétével bátorította, 's a' szerencsétlenültek fölségellésében, ápolásában, 's ellátásában tetteleg részt vón, külön fölírásokban köszönet tételét. Végre pedig Wesselényi Miklós bárónak, ki élte kockázatásával önfogadta, 's részint kormányozta csolnakokon a' veszélyben levők megmentésében fáradhatlanul munkálkodván, több száz ember éltét megmenté, e' derék tette — a' jegyzőkönyvbe bejegyeztetett.

SPANYOLORSZÁG.

Majus 9. iki telegrafi sürgöny szerint Oran Alcaniz erősséget szerencsésen fölmenté ostrom alul, 's Cabrerát Morellába visszavonulásra kényszeríté, hol most Negri tartozkodik. Ayerbe tábornok a' tarragonai mezőn Llarck csapatját rövid esata után elszélyeszté, az ellenség 150 holtat 's 83 foglyot veszíté. Mintegy 3 ezer fölyt carlosi csapat Gallieját megtámadá; de Breton tábornok már megindult a' zendülők ellen, 's így ezek alkalmasint ostrom nélkül távoznai leendnek kénytelenek e' város alul. Estellabul már d. Sebastian infans is eltávozik. — Madridi hírek szerint a' kölesöntervek 's ajánlatok vizsgálatával megbízott választmány Laffitte 's Safont ajánlatit elfogadhatlanoknak nyilvánítá, mit csudálni épen nem lehet, ha az ajánlat csak ez egy pontját említjük is: „Hogy a' kölesöntők biztosítva legyenek arról, miszerint a' fölveendő pénz csupán hadiköltségekre fog használhatni, kötelezi magát a' kormány minden hadiszer - szállításnak a' vállalkozók által véghez hajtására.“ Miképp tehát illy ajánlat alá nevet Laffitte, fejthetetlen rejtély: úgy látszik azonban, hogy minden áron befolyást akart magának szerzeni a' spanyol ügyek iránt. Hir szerint a' spanyolkormány 100 millió realnyi kincstárjegyeket akar közre bocsátani, melyek mindenemű adófizetésnemre el fognának fogadtatni. — A' trónkövetelő helyzete e' pillanatban igen veszélyes: ha ki nem mozdul a' baski tartományokból, úgy katonasága eserben hagyja őt, mert zsoldot már nem igen képes fizetni; ha pedig újra Madrid felé vezérli harezosít, akkor igen valósi

nü, hogy Munagorri fölizgatja ellene Guipuzcoában 's Navarrában a' már ugy is elégiületlen elméket, 's ez esetben két tűz közé kerülendue Carlos, mi csak végromlással válthatná föl ingadozó erejét. Minden félől a' királynéhoz kezdenek már pártolgatni eddigi hívei, mert a' madridi kormány, józanul haladva a' javító ösvényen, naponkint nagyobb bizalmat kezd gerjeszteni léptei iránt az országban. Ofalia gr., ki jobban ismeri az európai politika menetét, mint spanyolok közönségesen szokták, minden alkalomkor azon ohajtását nyilvánítja: bár alkura bocsátkozhatnék azon hatalmokkal, melyek még eddig nem ismerék meg Izabella királynét. Szóval, a' kormány a' jó rend ösvényén halad 's a' szerencse híven látszik azt azon kísérni; megtarthatja-e mindazáltal mostani üdvös irányát a' királyné hosszas kiskorusága 's ebből származó számaltalan zavar 's akadály mellett, azt előre meghatározni igen bajos. Palmerston ügyes diplomata, 's legközelebbi parancsát küldé Villiers követnek, az iránt, hogy mostan, midőn Anglia érdekeinek föntartatása oly nagy szemességet kíván Spanyolországban, ne távozzék Madridból, mielőlt méltán következtetik, hogy a' spanyol ügyekben nem sokára nevezetes kifejlést vagy fordulatot várhatni. Az elfogott Borrow kitünő elégtételt kapván a' kormánytul, elhagyá börtönét; cigány evangéliumát azonban nem adá vissza az egyházi hatóság. —

A' Gazette de France szerint a' trónkövetelő szemlét akar tartani valamennyi itt ott elszélyedve banyázó fegyveres csoportja fölött. — Munagorri már ismét visszatért Bayonneba, 's mint látszik, végkép lemondott pártfőnöki szerepéről. —

ANGLIA.

London majus 25. én: Tegnapelőtt ismét nagy udvarlat volt a' királynénál, 's e' napon többi közt Gosford volt alsó-caudai kormányzó is személyes tiszteletét tevő a' fiatal fejdelemnél, 's vele d. Vincente Pazos, az első perui követ. — A' koronázás iránt azon megjegyzést közli a' M. Chronicle, hogy a' kormány a' haszontalanságokra költsékeztést kerülni fogja ugyan; de mégis mindent elkövetend, mit az ünnepegy nagy szerűségének valódi fénye 's emelése megkíván, így például az elhunyt király koronáztatásakor 187 kardalok énekle a' westminsteri sz. egyházban, most ellenben 400 van e' célra meghivatva. Soult tábornagy 8 hétre 1500 guineet fizet lakbérül Londonban, 's szállása kiesinosításaért még azonköl 300 guineet tartozik adni. — Mau sziget parlamentje, vagy a' „királyok háza“ (house of kings), mint őket az nevezni szokták, igen röviden végzé az egyházjavítási fontos kérdést, egyszerűen huzzon évádjul, van, hogy ezentul a' püspök csak 1500 font sterlinget huzzon évádjul, a' fősperes pedig 800at, ellenben egy lelkész sem kevesebbet 140 fontnál. — Tegnap reggeli 10 óraker bocsáták vízre valamennyi gőzös királyát, melynek neve British Queen 's ereje 500 loéval fölerő. E' hártyó 35 lábbal hosszabb az angol hajóhad leghosszabb hajójánál, 's mégis csak 3 árbocot hordoz földzetén. Orrán Viktória királyné jól talált képe látható életnagyságban. Egyébiránt e' hajó az angol-amerikai gőzhajó-társaság tulajdona 's London-Ujyork közt fog használtatni. — A' jó remény fokánál mult martzius fogytán 275 hollandi települtől meszárlának le a' benszülőtek, midőn azok békes alkudozás végett, Dingaan főnök határába lépnek vala. — Maj. 24. én egy shilling belépti díj mellett némelly magányos vállalkozók léghajót akarának fölbocsátani a' londoni természetudományi kertből, 's ez érdekes látványra mintegy Sezer „gentleman“ gyűlt össze. Azonban esti 7 óra után nyomtatott lapokon jelenték, hogy a' léghajó elháríthatlan akadály miatt nem röpülhet föl, hanem a' helyett majd Vezúv kitörésével fog mulattatni a' t. közönség. A' gentlemanek e' kárpótlással koránsem elégiültek meg, hanem a' póznákról függő-óriás léghajót darabokra tépék, a' karzatokat összezúzó 's még az ártatlan fák lombjain is gyakorlák erejüket. A' vállalkozók csak nagy bajjal tudák megmenteni életüket a' nép dühe elől; mely mindaz által mégis azonnal csilapulti, mihelyt Vezúv iszonyu dörgéssel mutatni kezdé mesterségét. — Ugyane' napon a' biztossággá alakult alsóház Plumptre vasárnag iránti indítványát vitatá; átlátván kívánata fonakságát Plumptre, önkénytelen visszavévé az indítványt. — Sirius 's Great Western gőzösek már visszaérkezének Ujyorkbul; kapitányukat a' Sun lovagokká ohajtja kineveztetni.

Armand Marrast a' Nationalban következő élénk rajzát adja Burdett fogadtatásának Westminsterben: „London, maj. 22. én: Nem hittem volna, hogy könnyört tudjak érezni Burdett iránt. A' toryk gyűlést a' korona 's horgony vendégében a' végül rendelének, hogy a' koronázás nagyobb fényel ünneplését eszközölhessék. A' tory választmány több alsóházi radical követet is meghívott e' gyűlésre, 's hogy annál bizonyosabban megjelenjenek, tudokra adá, miszerint minden pártnezet nélkül, csupán a' kereskedés 's ipar előmozdítása leendő tárgya a' tanácskozásnak. Londonderry marq. kudarcza a' cityben vigyázókká tevő a' torykat, kik most fényes siker remények kivíthatni a' ministerség ellen. Egy óraker Burdett még nem volt jelen; de a' terem már tömve kézművesekkel 's egyéb dolgozókkal. A' covent-gardeni karzatok egész lángelmű serge jelen volt, 's ezek közt sok karesu dandy udvarilag behuzott könyökkel törekedék a' szószékhez sikamlani. Számos vaskos polgár mindig nagyobb rakonzátlanokodásra buzdítá az ordítókat, mert az öregebb polgárok, kik Burdettet még radical korában ismerék, sokkal tüzeesebben gyűlöltek őt most, mint bármely fiatal radical. Most sivitó, fenhangon dalt rikácsola egy kézműves, melynek minden verse azon szókkal végződék, hogy a' finom vén gentleman szelvitörője lett a' toryknak. Ezalatt néhány főrangú járdakoptató rendőrszerepet játszó 's a' szószékhez csak barátait engedő fölkapaszkodni. Azonban a' türhellenkedés folyvást növekvék, a' tütyülés mindíg fülhásitóbb 's a' zaj pedig perczenkint iszonyubb lett. Híre kezdé szállogni, hogy Burdett megtudván a' gyűlés érzelmeit, nem szándékozik megjelenni. Azonnal több ember a' szónokalkotmányra kapaszkod-

va indítványt tett, hogy mivel a gyűlésnyitás ideje már rég elmúlt, hivassék meg Hetherington az elnökszékre. Hetherington radical könyvtáros, pénztárnoka az iparegyesületnek 's volt tulajdonosa a London-Dispatchnak. E pillanatban bizonyos izgást lehetne észre venni az ajtó körül, 's néhány félénk, alig hallható tetszéskiáltás Burdett megérkezését jelenté. Most már többé nem figyelt senki a szónokalkotványon történőkre, hanem fűtyöléssel, durva gorombaságokkal 's fenyegetésekkel árasztá el mindenki a szegény baronetet, kit néhány fiatal lord vezeté a szószekekhez. Számos oldaldőlés után végre szerencsésen cselhoz jutottak vele; de most olly meggondolatlanok valának, hogy asztalra emelék föl a szerencsétlen vén embert. Burdett szólni kezdé, de csakhamar el kelle némulnia, mert a zaj leírhatlan lett, 's a kiáltozás őrzőgésig emelkedék. A baronet arca eleinte türelmességre mutatódékben mutatkozék; de nem sokára csakugyan elveszté bátorságát, látván, hogy illy ellenzéssel lehetlen megküdenie. Néhány beszéd után, mikből a kábitó zaj miatt szót sem lehet hallani, szavazással választának elnököt. Burdett mellett csak félve emelkedék néhány kéz, Hetherington nagy többséggel elnökké választaték. — Az alsóházi majus 26diki ülésben a rabszolgaság ügyében történt némi szólalkozás; a felsőházban pedig az írlandi tanítási rendszer volt szólnyegen, mellyen az exeteri püspök több lényeges változtatást kívánt tenni; de ez iránti indítványa 20 szónyi többséggel megbukott. —

FRANCFIAORSZÁG.

Az eskütszék maj. 25ki utolsó 's elhatározó ülése igen nevezetes jelenetekre szolgált alkalmul. Először is Grouvelle kisasszonyt kérdé az elnök: akar-e még előhozni valamit védelmére? A felszólított mély megindulással ezeket mondá: „Midőn ajkaimat szólásra megnyitom, eskütt urak, nem azért cselekszem azt, hogy még valamit csatoljak védelmemhez, hanem mivel hálám nyilvános bizonyítványát akarom kifejezni az iránt, ki Önök előtt olly lelkesen 's annyi bátorsággal 's őszinteséggel füstéle eltemet 's legfensőbb gondolatimat. Azt, mit ő olly helyesen sejté, én soha nem lettem volna képes olly szépen előadni, szívem teljes vonzalommal és csudálással szenteltem neki. Emlékezzenek Önök arra, hogy én, szövevényes hálóba burkolva, csupán neki 's Önök lélekisméretes nyilatkoztának köszönendem szabadságomat, eskütt uraim, sőt szabadságomnál is többet: az édes anyámnak drága életét! (A köz megindulás pillanatnyira felben szakasztja a vádlott hölgyet, ki aztán, Billardra (ügyvédére) mutatva, folytatá szavait.) 'S most egy emlékezetet tisztelt barátomnak, ki elfogatásom napja óta nem távozék tőlem, 's kit ez utolsó kínos pillanatban is mellettem látnak Önök ülni. Igen, eskütt uraim, szívem előre mondja, 's az még soha nem csalt meg engem, Önök nem választandnak el egymástól bennünket; Önök mindnyájuknak visszaadandják a szabadságot, 's ma este, midőn családaiuk körébe lépnek, midőn Önök hitvesei 's gyermekei eléjükbe sietendnek, mindnyájan örömmel 's benső eléküléssel fogják mondani: „Visszaadám őt öreg édes anyjának!“ Engedjék meg eskütt uraim, hogy még néhány vigasztaló szóval fordulhassak egy emberhez, kinek lélekismérete most nem lehet nyugodt, ha csakugyan ember, 's kinek némi biztatásra van szüksége. (Valentinhoz fordulva, könnyű szemekkel.) Valentin, Önnek megbocsátok. Hubert, Vauquelin 's én, megbocsátjuk Önnek azon gyalázatos koholmányokat, mikkel ellenünk föllépett. Valentin, ha Ön valaha szerencsétlenségre jutna, ha beteg 's elhagyatott leendne, ha minden szív elfordul Öntől, emlékezzék meg akkor, hogy én még élek, 's hogy nem emberek megítélése végett élek, hanem hogy szeressem, ápoljam 's vigasztaljam azokat.“ E hevenyészet mély hatást gerjeszté az egész közönségben 's Grouvelle kisassz. leült. Ezután a többi vádlotthoz is hasonló kérdést intéze az elnök; ezek azonban egyhangulag nyilványíták, hogy védelmükhöz többé nincs mit csatolniok. Most az elnök röviden ismétlé a pör egész állapotját 's az esküttek 32 kérdést kaptak megfjtésül, mellyek közül minden vádlottra külön 4 esett. Az esküttek 1 1/2 órákor a tanácskozási terembe vonultak. 4 1/2 órákor kihangzék esőngettyűjök, 's azonnal ünnepélyes csönd uralkodék a teremben. Az esküttek elnöke felolvasá határozatukat, melly szerint valamennyi vádlott a király élete elleni merényre nézve nem vétkesnek nyilványítotték. Ellenben Hubert kormány elleni összeesküvésben, mellyet annak végrehajtását eszközzendő tettek követének, vétkesnek marasztalték. Grouvelle Laura, Steuble, Giraud 's Annat enyhítő körülményekkel szinte vétkeseknek hirdettettek. A törvényszék Leproux, Vauquelin 's Valentint behivatván, vád-aluli fölmentetésüket tudokra adá 's a vádlottak és már elítéltekért küldé. Grouvelle Laura, Hubert, Steuble, Giraud 's Annat beléptek. Az ítéletet fölolvastó titoknok első szavaival rendkívüli mozgalom 's zaj hallatszék a vádlottak padjáról. Valamennyi rendőr Hubertre rohant. 20 szózat hallatszék, hogy e vádlott megölé magát, 's e pillanatban valamennyi hallgató padokon 's korlátokon keresztül ronta 's az egész terem elfoglalt csatatérhez hasonlita. Nem sokára azonban látni leheté, hogy a rendőrnek sikerült Huberttől elvenni a kést, mellyel magát meggyilkolni szándékozék. Hubert durva erős hangon kiáltott az esküttekhez: „Rosz, elfajzott gyáva teremtmények... Grouvelle kisassz. elítélése által magát az erényt itélték el... 'S ti mégis francziáknak nevezitek magatokat! Nyomorultak!“... A rendőrök erőszakosan hallgatásra akarák bírni Hubertet, de hiában, az elítelt folyvást dühösebben szóra szitkokat az esküttekre: „A gyalázat úmagatokra esik vissza, értitek?... Örömezt véremmel áztattalak volna el benneteket!“... Erre az eskütszéknek évkönyveiben hallatlan jelenet fejle ki, mellyet alig vagyunk leírni képesek. Az eskütszék az iszonyu zajgás közt tanácsozék, 's a szeptemberi törvények által nyert jogát használva, Hubertet

kiűzetni parancsolá. A rendőrök el akarák tehát huzozolni e vádlottat, de Grouvelle olly erővel karolá által, hogy teljességgel nem boldogulhatának. Hubert hallatlan erőt fejte ki a fegyveresekkel küzdésekor, Steuble pedig ajultan összerogyott 's holt gyanánt viték ki. Ennek látása szörnyen fölingerlé a közönséget, melly az ügyvédekkel együtt a vádlottak padjaira törekedék rohanni. Iszonyu kiáltozás, dobogás, fűtyölés. A hatósági örök kiűritni akarák a termet; de az ügyvédek folyvást Hubert nevét hangoztaták. Hosszas zavar után azonban mégis csakugyan végre hajtáték Hubertet a kiűzetési parancs. Grouvelle Laura, bátyja sürgető kérélmének látszék engedni, 's ezután ismét némi csönd kezdé lenni. Steuble-t újra bevezeték; halál-sápadtsága mindenkit könyörre indított. A titoknok végre fölolvastá az egész ítéletet. Frank-Carré, Hubert 's a többi vádlott részire névelly módosító törvények használatá kíváná, 's az elnök kérdé az ügyvédeket: van-e még valami okuk, mit a vádlottak védelmére fölhozhatának. Arago: „A bennem helyezett bizalom ellen vétének, ha még egy szót tudék Hubert védelmére előadni; meg kell azonban jegyznem, hogy Annat nem védelmezteték, mivel, mint látszék, elle ne föltagyni volt szándék a váddal.“ Billard: „Azt akarja az ítélőszék... Elnök: „Egy szót sem; Önnek nem szabad szólania.“ Billard: „Mivel szavaim az eskütteknél nem találhatának könyörre, mély megindulással az ítélőszékhez fordulok. Önök tudják, ki ezen hölgy, emlékezzenek anyjára! (Nyomatékosan.) Isten 's emberek előtt esküszöm, e hölgy ártatlan!“ Elnök: „Hallgasson Ön...“ Steuble: „En egész szigorúságát követelem az ítélőszéknek.“ A bírák a tanácskozási terembe vonulának 's Grouvelle Laura magas lelki megnyugvást mutatott. Egy órányed múlva visszatérének a bírák 's az elnök fölolvastá az ítéletet. Hubert holig tartó száműzetésre valamely büntetési gyarmatba, Grouvelle és Steuble 5, Giraud 3, 's Annat 5 évi fogságra ítéltettek. A bírák távozanak 's Grouvelle Laura zokogva ajánlá édes anyját a jelen voltak pártfogásába. — Hubert 's főleg Grouvelle Laura e váratlan elítélésé e pillanatban egészen magára voná a parisiak figyelmét. Az eskütszék itt ugyanazon hatalomtökléységet gyakorlá, mit a strassburgi esemél, t. i. általában politikai nézetektől engedé magát határozatni. A milly világos, hogy egyenes bizonyítványok hiányában 's a főtanuk erkölcsi telensége 's gyanussága mellett, közönséges ítélőszék bizonyítvány-hiány miatt fölmentette volna a vádlottakat, ugy világos azon körülmény is, miszerint legalább igen merészen járszának összeesküvés gondolatokkal a vádlottak, 's hogy különösen nagy kérdéssel igen veszélyes elveket állítának föl az ítélőszék előtt. Ezt akará visszautasítani az eskütszék. 'S e körülmények közt annál inkább vélte kimondhatónak a „véteket“ az eskütszék, mivel több körülmény előbb utóbb szükségessé teend a kibocsátat kiterjesztését Hubert vádlott társaira, 's az előbbinek száműzetését egyébiránt Persil törvényének mult évben történt visszavonátása óta nem is mondhatni olly igen szigorú büntetésnek. — Politikai nézeteiben azt fejtegeti Talleyrand, hogy ő mindenkor csupán Franciaország érdekeit tartá szem előtt, midőn valamennyi kormányának szolgált, Napoleont pedig nem árulta el, mivel a császárt akkor már nem leheté Franciaországnak tekinteni. — Trélat bizonyos kedvelen házi körülmények miatt lemondott a National szerkesztőségerül. Ezentul e hivatalt Charles Thomas és I. Bastide viendik. Felelős szerkesztő Delaroche. — Horace Vernet Havreban hajóra szállott 's Hamburgba szándékozik vitorlázni, onnan pedig nem Russziába, hanem Berlinbe utazand, hol Miklós császárnak átadandja az általa megrendelt füstvényt, mellynek tárgya: „Napoleon által a tuileriák udvarában 1805ben tartott nagy tábori szemle.“ — René Caillé, az első ismert európai utazó, ki egészen Timbuktauba jutott, 's ez utazásáról igen nevezetes munkát boesíta közre, párnap előtt meghalt. Mint mondják, igen szeretett volna még egyszer visszatérni Afrikába, de a kormány nem segíté.

(Messenger) Haxo tábornok már jobbulás útján van. — Pahlen parisi orosz követ a czár parancsára Berlinbe utazott. — Angoulême hg veszélyesen beteg, mi igen busítja párhiveit. — Lajos Fülöp valamitől félni látszik mert igen erősen őriztetí magát. Minden este 11 órákor egy egész gyalog zászlóalj surran gondosan kerülve minden neszt a tuileriák kertjébe, 's hajnalban szinte olly csöndesen ismét elhagyja őrhelyét. —

NÉMETORSZÁG.

Majus 24dikén kezdé el leczkéit Ewald tanító a tübingai egyetemben számos hallgató előtt. — Stade másodsor választá meg követté Freudentheil trt, mit ezismét nem fogada el, 's harmadszor is hihehetőleg őt választandják. Lüneburgban ismét Meyer tanárt választák meg. Uelzen nincs az országgyűlésen képviselve, mert Keuffel tanácsnok lemondá követségerül. A hannoverai követkamra az új alkotmányi oklevélről még nem kezdé el tanácskozást, mert az e végett kiküldött biztosság nem adá be munkálátit, eddigis a kamra aprólékos törvényezikkekkel bibelődik. —

SCHWEIZ.

A berni lap szerint Vivisből majus 18árul: „Hírlik, hogy Unterwallisban zendülés ütött ki 's Monthay, st. Maurice és Martignyban szabadságfát állítottak fel. Egenlő képviselést kívánnak 's a püspök szaditékinak előresztését.“

GABONAÁR: Tiszta búza 83 13 73 1/3 66 2/3 — Kétszeres 61 13 60 56 2/3 — Rozs 50 48 23 46 2/3 — Árpa 36 33 1/3 — Zab 30 23 29 1/3 28 — Kéles 50 — Kéles kása 40 36 2/3 —
DUNAVIZÁLIÁS: Jun. 11-én 12 7 3/4 Skén 12 8 6 9/16 12 8 3/4